

גיבוש תכנית לקידום שילובם המיטבי של יוצאי אתיופיה בחברה הישראלית

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם :

1. להטיל על משרד העלייה והקליטה, בשיתוף המשרדים השותפים המנויים מטה, להמליץ בפני הממשלה על מדיניות חדשה לקידום שילובם המיטבי של יוצאי אתיופיה בחברה הישראלית. המדיניות תגובש תוך קיום הליך התייעצות רב-מגזרי רחב לגיבוש תפיסת העבודה החדשה, ותשפיע על מבנה תקציבי הממשלה המופנים לנושא, על נהלי ההפעלה של השירותים ליוצאי אתיופיה ועל מנגנוני המימון, ההפעלה והפיקוח של השירותים השונים.
2. על מנת לקדם את גיבוש המדיניות כאמור:
  - א. להטיל על מנכ"לי משרדי ראש הממשלה, האוצר, הביטחון, ביטחון הפנים, הבינוי והשיכון, הבריאות, החינוך, הכלכלה, העלייה והקליטה והרווחה והשירותים החברתיים (להלן: "המשרדים השותפים") למנות גורם בכיר במשרדם אשר ירכז את העבודה מטעמם בתהליך.
  - ב. לקרוא לכלל הארגונים העוסקים בנושא בחברה האזרחית, בקהילה העסקית ובמגזר הציבורי, ולשותפים הרואים עצמם יכולים לתרום לתהליך, ובכלל זה הסוכנות היהודית, הגוינט, הפדרציות היהודיות, יחידים וקבוצות שאינן מאוגדות משפטית, לקחת חלק בהליך ההתייעצות.
  - ג. לפנות למרכז השלטון המקומי ולרשויות המקומיות, ולהזמין אותם לקחת חלק בהליך ההתייעצות.
3. המדיניות שתגובש תשפיע על מבנה תקציבי הממשלה והשירותים הניתנים ליוצאי אתיופיה לאחר עזיבתם את מרכז הקליטה, ובכלל זה על נהלי העבודה ומנגנוני המימון, ההפעלה והפיקוח של השירותים השונים. הממשלה קוראת לכלל הארגונים אשר יחליטו לקחת חלק במהלך לבחון את פעילותם לאור המדיניות שתוצע.
4. להנחות את הגורמים המקצועיים לנהל הליך משתף, נגיש ושקוף ככל הניתן להגדרת התוצאות, ולאחר מכן לגיבוש הכלים והמנגנונים שיאפשרו את השגתן. כל זאת, תוך שמירת סמכותה של הממשלה לקבוע את מדיניותה.

דברי הסבר

רקע כללי

היקף התקציב הממשלתי אשר הופנה בשנת 2012 לקהילת יוצאי אתיופיה עמד על למעלה מ-300 מיליון שקלים. סכומים אלה כוללים כ-50 מיליון שקלים אשר ניתנו כתקציב תוספתי במסגרת "תוכנית החומש" (מכוח החלטת ממשלה 3116 משנת 2008), וסכומים נוספים הנמצאים בבסיסי התקציב של 7 משרדי ממשלה שונים. על פי נתוני רשם התאגידים, יש בישראל כ-200 ארגונים ללא כוונת רווח העוסקים בתחום. היקף המשאבים המופנים לפעילות המגזר השלישי מיהדות העולם ומפילנתרופים בישראל מגיע גם הוא לעשרות מיליוני שקלים נוספים.

בבחינת מצב הקהילה האתיופית כיום ניכרות תמורות חיוביות ושליליות. בכל הנוגע להשכלה עד 12 שנות לימוד, ניכרת מגמה חזקה של סגירת פערים. מנגד, הפער בתחום ההשכלה הגבוהה בין יוצאי אתיופיה לבין כלל האוכלוסייה נותר גבוה. בתחום התעסוקה ניכר שאחוז המועסקים בקרב יוצאי אתיופיה עולה על זה של כלל האוכלוסייה, אך ניכרים פערי שכר משמעותיים. בנוסף, ישנו אחוז גבוה של מועסקים בעבודות בלתי מקצועיות בקרב יוצאי אתיופיה, כמו גם אחוז נמוך של מועסקים בתפקידים אקדמאיים וניהוליים. ישנם עדיין קשיים כלכליים, בעיות בתחום הדיור ואתגרים הנובעים מהבדלי תרבויות וקשיי קליטה בחברה הישראלית.¹

לאחר קרוב לשלושים שנים מאז החלה עליית יהודי אתיופיה לישראל, עולה הצורך במדיניות ובדרך חדשה למדיניות הממשלתית ביחס לקהילה. החלטה זו מניעה מהלך תכנוני רחב - בתוך הממשלה ומחוצה לה - תוך קריאה לכלל הגורמים בחברה הישראלית לקחת בו חלק. ההחלטה מטילה את האחריות להובלת התהליך על משרד העלייה והקליטה, ולצידו קובעת תשעה משרדי ממשלה שותפים: משרדי ראש הממשלה, האוצר, הביטחון, ביטחון הפנים, הבינוי והשיכון, הבריאות, החינוך, הכלכלה והרווחה והשירותים החברתיים. ההחלטה קוראת למינוי גורם מוביל במשרדים אלו אשר יוסמך לגבש המלצות על שינויים בתקציבים ובנהלי העבודה של המשרד, ומסמיכה את הממשלה לפנות לארגוני החברה האזרחית, ליחידים הרואים עצמם בעלי עניין, לסוכנות היהודית, לגוינט, לפדרציות היהודיות למרכז השלטון המקומי ולרשויות המקומיות הרלוונטיות - ולשלב אותם בהליך.

ההחלטה מטילה על משרד העלייה והקליטה, בשיתוף כלל משרדי הממשלה הרלוונטיים, להציג המלצות מפורטות הכוללות הקצאת משאבים וקביעת נהלים.

תקציב

החלטה זו אינה טעונה תקציב.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

¹ יהודית קינג, נועם פישמן ואברהם וולדה צדיק, לאחר עשרים שנה בישראל: סקר יוצאי אתיופיה הוותיקים (ירושלים, מאירס-גוינט-מכון ברוקדייל: 2012) 71-73.

אין להצעה זו השלכות על מצבת כח האדם .

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר החינוך- תומך בהחלטה
שר הכלכלה- תומך בהחלטה
השר לביטחון פנים- תומך בהחלטה
שרת הבריאות- תומכת בהחלטה
שר הבינוי והשיכון- תומך בהחלטה.
שר הביטחון- תומך בהחלטה.
שר האוצר- תומך בהחלטה.
שר הרווחה והשירותים החברתיים- תומך בהחלטה.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

ההצעה הנ"ל עוסקת בתהליך גיבוש תכנית ממשלתית לקליטה מיטבית של יוצאי אתיופיה ולכן החלטות אופרטיביות בעניין אופני הטיפול אינן רלבנטיות בשלב זה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

אין מניעה משפטית לאישור ההצעה. חוות דעתה של היועצת המשפטית של המשרד יוזם ההצעה, מצורפת להצעה להחלטה זו.

סיווגים

סיווג ראשי: 03תהליך.
תחום פעולה עיקרי: 02חברה וכלכלה; 04 ישראל והעם היהודי.

מוגש על ידי ראש הממשלה
ועל ידי שרת העלייה והקליטה

ה' באדר התשע"ד
05 בפברואר 2014

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה: גיבוש תכנית לקידום שילובם המיטבי של יוצאי אתיופיה בישראל

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

ההצעה עוסקת בגיבוש תכנית לקידום שילובם של יוצאי אתיופיה בחברה הישראלית, לאחר הליך המשתף את משרדי הממשלה השונים, ארגונים העוסקים בנושא בחברה האזרחית, בקהילה העסקית ובמגזר הציבורי, לרבות מרכז השלטון המקומי והרשויות המקומיות.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם: אין.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

משרד החינוך- על אף שליחת שתי תזכורות, לא התקבלה התייחסות. ההצעה תואמה עם מנכ"לית המשרד.
משרד הכלכלה- על אף שליחת שתי תזכורות, לא התקבלה התייחסות. ההצעה תואמה עם מנכ"ל המשרד.
המשרד לביטחון פנים- על אף שליחת שתי תזכורות, לא התקבלה התייחסות. ההצעה תואמה עם מנכ"ל המשרד.
משרד הבריאות- אין מגיעה משפטית.
משרד הבינוי והשיכון- על אף שליחת שתי תזכורות, לא התקבלה התייחסות. ההצעה תואמה עם מנכ"ל המשרד.
משרד הביטחון- על אף שליחת שתי תזכורות, לא התקבלה התייחסות. ההצעה תואמה עם מנכ"ל המשרד.
משרד האוצר- על אף שליחת שתי תזכורות, לא התקבלה התייחסות. ההצעה תואמה עם מנכ"לית המשרד.
משרד הרווחה והשירותים החברתיים- על אף שליחת שתי תזכורות, לא התקבלה התייחסות. ההצעה תואמה עם מנכ"ל המשרד.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה משפטית לאישור ההצעה.
העמדה מתואמת עם הלשכה המשפטית של משרד ראש הממשלה.

היועצת המשפטית

מיכל שטרית-רבב

תפקיד

שם

[Handwritten signature]